

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

Grundprincippet i det danske dagpengesystem er, at den ledige skal stå til rådighed for arbejdsmarkedet. Dette håndhæves på en sådan måde, at der bortset fra enkelte konkrete undtagelser er tale om, at den ledige skal være totalt passiv. For eksempel er det således, at den ledige ikke må påtage sig ulønnet arbejde for foreninger uden at blive trukket i sine dagpenge. Reglernes håndhævelse kan bedst illustreres ved, at den eneste officielle undtagelse ifølge Karnovs bemærkninger er, at det er muligt at arbejde 5 timer om ugen for en lokal radio – som maksimum. Alt sammen begrundes det med, at der, teoretisk naturligvis, kunne være tale om lønnet arbejde. Men det er ren teori. Det er i virkeligheden så grelt, at fritidsinteresser, de ledige måtte have haft, da de havde arbejde, og hvor der f.eks. ofte var kneben tid til at nå dem, nu i ledighedsperioden må ophøre totalt, for at de ikke bliver bragt under mistanke om ikke at stå til rådighed for arbejdsmarkedet.

Det siger sig selv, at det i dag er helt uldsiggørligt at påtage sig ulønnet arbejde for virksomheder og offentlige institutioner, selv om enhver kan se, at der klart er ønskelige og nødvendige opgaver, der ikke bliver løst, fordi den fornødne arbejdskraft mangler af økonomiske eller andre grunde.

Disse principper er tilrettelagt i en tid, hvor der ikke var tale om større ledighed. I en sådan situation kan de naturligvis være rigtige. Men i en tid, hvor de ledige skriger på arbejde, for at få lov til at udføre opgaver i samfundet, hvor der ikke er mulighed for at fremskaffe reelle job, virker bestemmelsen helt meningsløs, samtidig med at den totale passivitet er direkte nedbrydende for mennesker, der ofte i forvejen føler deres arbejdsløshed som et personligt nederlag.

Skiftende regeringer har med forskellige forslag søgt at løse arbejdsløshedsproblemet, men uden held. Der er derfor behov for, at der tages helt nye initiativer baseret på de lediges og arbejdsgivernes eget initiativ og ansvar og dermed også deres solidaritet for samfundets videre udvikling. Den forskelligarte-

de baggrund, de ledige har, betyder, at det ikke er muligt at anvende store organisatoriske systemer og forslag.

Forslaget indebærer, at arbejdsløshedsdagpenge-modtagere, der har været ledige i mere end 3 måneder, får en mulighed for at påtage sig ulønnet arbejde og uddannelse. Antallet af ledige, der er berørt, vil ligge i størrelsesordenen lidt over 200.000. Føler man dette tal er for højt, er det naturligvis muligt at koncentrere sig om ledige, der har været ledige i mere end et halvt år, hvorved antallet reduceres i størrelsesordenen 140.000.

Bemærkninger til de enkelte punkter

Ad 1

I dag er det således, at den ledige ikke må påtage sig ulønnet arbejde, bortset fra 4 timer om ugen for en lokalradio og enkelte andre konkrete dispensationer, som det imidlertid er temmelig vanskeligt at få nærmere oplysninger om.

Punktet indebærer, at den ledige kan påtage sig arbejde udført for foreninger og organisationer m.v., der i hovedsagen betjener sig af frivillig, ulønnet arbejdskraft. Som konkrete eksempler kan nævnes: Sudanmissionen og AIDS-linien, som begge er foreninger, der i de seneste måneder har fået afslag på deres dispensationsansøgninger. De ledige skal fortsat stå til rådighed for arbejdsmarkedet og således fragå det frivillige organisationsarbejde, dersom der kommer tilbud om rimeligt eller passende arbejde.

Ad 2

En stor del af den kunstneriske virksomhed, der udføres her i landet, foregår uden at være i overensstemmelse med dagpengereglerne. For eksempel er det typisk ved teatervirksomhed, at alle prøver foregår, mens man modtager dagpenge. Ved premierens indtræden udgår man af dagpengesystemet eller trækkes i hvert fald for det beregnede antal timer, som man bruger på teaterstykket. Tilsvarende kan siges ved musikudøvelse. Også her vil der være tale om